

శ్రమం

ఆనందరావు దంపతులది పెద్ద ఉమ్మడి కుటుంబం. నలుగురు అన్నదమ్ములు, ఇద్దరు అక్కచెల్లెళ్ళు. అందరూ జీవితంలో స్థిరపడిపోయారు. అన్నదమ్ములు అందరూ కలసివుంటున్నారు.

ఒక్క ఆనందరావుకి తప్ప మిగతా వారందరికీ మగ పిల్లలే. ఆనందరావుకి మాత్రమే ఒక్కతే ఆడపిల్ల. పేరు కల్పన. పేరుకు తగినట్లు ఎంతో సున్నితంగా, కవుల కల్పనకు ప్రతీకగా వుంటుంది. ఆ ఇంట్లో అందరికీ కల్పన అంటే వంచప్రాణాలు. బామ్మ తాతలకి ప్రాణం.

అల్లారు ముద్దుగా పెరిగి యవ్వనంలోకి అడుగుపెట్టింది కల్పన. కాలేజీ చదువుకు వచ్చింది. ఆరోజు కాలేజీలో తెలుగు లెక్చరర్ క్లాసులో నోటీసు వచ్చింది. ఏమిటంటే వక్రత్వపు పోటీలలో పాల్గొనే విద్యార్థినులు పేర్లు ఇవ్వాలని. అంతే... స్నేహితులంతాచేరి కల్పన పేరు ఇచ్చేట్లు చేశారు. టాపిక్ కూడా యువతీయువకులకు తగినదే. "మీ జీవిత భాగస్వామి ఎటువంటి వ్యక్తి అయివుండాలి?" అని!

ఇంటికి వచ్చేక గబగబా సాన్నుచేసి టిఫిన్ తిని పురాణం వినడానికి వెళుతున్న నాయనమ్మదగ్గరకు వరుగెత్తింది. ఎలా అడగాలో తెలిక ముందుకాస్త తికమకపడింది. చివరికి అడిగేసింది. అదివిని వాళ్ల నాయనమ్మ "ఓస్... ఇదా నంగతి. అయ్యో... మాకాలంలో అనలు ఈ ఆలోచనకే తావులేదే అమ్మా. అన్నీ పెద్దవాళ్ల నిర్ణయాలే... పెళ్లయ్యాక ఎంత సేపూ అత్తగారు, మామగారు, బావగారు, వాళ్ల వనతులు చూడటంతోనే నరిపోయేది. నీకుతెలుసో, తెలీదో నేను 15 సంవత్సరాలు అనలు నూర్చుణ్ణి చూడలేదంటే నమ్ము. నరలే నాకు పురాణానికి టైమైంది" అని వెళ్ళిపోయింది.

అంతే... డిబేట్ లో ఎంచెప్పాలో వెంటనే రాసేసుకుంది. ఎలాగో వదిరోజులు గడిచాయి. ఆరోజే డిబేట్... తనవంతు రాగానే మొదట కొంచెం బిడియవడినా గడగడా చెప్పేసింది. "ఇది ఈతరం ప్రశ్న. మన ముందు తరాలలో అన్నలు ఈ ప్రశ్నకే తావులేదు. చిన్న వయసులోనే పెళ్లిళ్ళు చేసేవారు. వాళ్ళు వతియే ప్రత్యక్ష దైవం అన్ననూత్రం జీర్ణించుకునేవారు. వాళ్లకి వూహ తెలిసే నరికే వాళ్ల జీవితభాగస్వామి ఎదురుగా వుండేవాడు. ఉమ్మడి కుటుంబాలలో "నాపిల్లలు, నాజీవితం" అని ఆలోచించటానికే నమయం వుండేదికాదు. ఆ

విషయంలో మనం ఎంతో అదృష్టవంతులం. నామట్టుకు నాకు రాబోయే జీవనభాగస్వామి ముఖ్యంగా మంచి మనసున్నవాడు కావాలి. వరకట్నం అనవసరం అనేవ్యక్తి కావాలి. ఆడది వంటింటికే అంకితం అన్న భావం కలిగివుండకూడదు. అన్నివిషయాల్లో ఇద్దరూకలిసి ఆలోచించి నవాజీవనం గడపాలి..." ఇలా సాగిపోయింది ఆమె ఉవన్యాసం. ముగించేసరికి హాలంతా చప్పట్లతో మారుమ్రోగింది.

పోటీలో మొదటి బహుమతి వెండి కప్పు తీసుకుని ఇంటికి వచ్చేసరికి ఇల్లంతా హడావిడిగావుంది. కల్పనని చూడగానే వాళ్ల పెద్దఅత్తయ్య "రావే కోడలా... నీగురించే మాట్లాడుకుంటున్నాం" అంటూ ఎదురొచ్చి తీసుకువెళ్లింది. తనుపోందిన బహుమతిని అందరికీ చూపించాలని ఎంతో సంతోషంతో వచ్చిన కల్పన అనలు విషయం మరిచిపోయి వాళ్ళమ్మవక్కన గువ్వలా కూర్చుంది.

తర్వాత అనలు సంగతి తెలిసింది. ఒక్కగానొక్క కుతురుకు బయట సంబంధం చేస్తే ఎలాంటివరుడు వస్తాడో ఏమిటో అని, కల్పనని వాళ్ళబావ మహేష్ కే ఇచ్చి చేయాలని అందరూ కలిసి నిర్ణయించారు.

సంగతి విన్న కల్పన నిర్విణ్ణురాలైంది. వాళ్ళబావ మహేష్ చెడ్డవాడుకాదు కానీ చాలా అహంభావి. తనే పెద్ద అందగాడినని, తామే ఆస్తివరులమని, తను మెడిసన్ చదువుతువుండడం చాలా గొప్ప విశేషం అని వివరీతమైన గర్వం. ముఖ్యంగా తన తల్లివైపు వాళ్లంటే చిన్నచూపు.

తను 'డిబేట్ లో' చెప్పిన విషయాలు మనసులో కదులుతూ వుంటే ఎంచెయ్యాలో తోచక మెల్లగా తల్లిదగ్గరకు వెళ్లి, తన వుద్దేశ్యం బయటపెట్టింది. వినటంతోనే అంతవరకు ఎంతో ముద్దుగా చూస్తున్న తల్లి కూడా ఇంతెత్తున ఎగిరింది. "చాల్లే, నీ చాదస్తం? ఏం,

మహేష్ కి ఏం తక్కువ? నీకు బావవరన... చక్కని అందగాడు. ఆస్తివరుడు. వైగా పెద్దఅత్తయ్యకు సువ్యంబీ ఎంత ప్రేమో తెలుసో? "సిరిరామోకాలడ్డినట్లు" మంచి సంబంధాన్ని నీ మూర్ఖత్వంతో పోగొట్టుకోకు. నువ్వు చెప్పే నీతులన్నీ కథలలో బాగానేవుంటాయి. ఇది నిజజీవితమని తెలుసుకో. ఈ సంబంధం కుదరటానికి మీ నాన్నగారు ఎంత శ్రమపడ్డారో తెల్సా? ఏదో మనవాళ్ళు కాబట్టి యాభైవేలకి ఒప్పుకున్నారు. బయట వాళ్లయితే రెండులక్షలకు తగ్గరు. నీ మంచి మాకు తెలుసో? నీకు తెలుసో? పిచ్చి పిచ్చి వేషాలుమాని నోరు మూసుకు కూర్చో" అని తీవ్రంగా మందలించింది.

తనకి బావ డబ్బుకాని, అందంగాని, చదువుకాని లెక్కలేదు. ఇప్పుడే తమని అంత చులకనగా చేసేబావ రేపు పెళ్లైన తరువాత ఇంకెంత చులకనగా చూస్తాడో నని బాధ. వాళ్లని అంత బతిమాలి సంబంధం కుదుర్చుకోవలసిన అవసరం ఏమిటో అర్థంకాక, తనని ఎవరు వట్టించుకోరని, తనమాట ఎవరు వినరని తెలిసిన కల్పన నీరసపడి దిగాలుపడి మౌనంగా వుండిపోయింది.

తర్వాత తతంగం అంతా యాంత్రికంగా గడిచిపోయింది. పెళ్లిరోజున పీటలమీదకు వెళ్ళుంటే తను వక్రత్వపు పోటీలలో గెల్చుకున్న వెండికప్పు "ఇదేనా నీ ఆశయం నెరవేర్చుకోవటం" అని వెక్కిరించినట్లయింది. దాన్నితీసి పెట్టో దాచేసింది.

ఫలించని తనఆశయం గురించి దిగులువడుతూ, పెళ్ళి బాజాలుమోగుతుంటే, గర్వంగా చూస్తున్న బావ వక్కన తలవంచుకుని కూచుని మూడుముళ్ళు వేయించుకుని శ్రీమతి మహేష్ అయింది—ఈనాటి నగటు యువతి కల్పన!

—జె.రమ